

โลกรวน เขย่าเศรษฐกิจโลก

ไทยจะตั้งหลักอย่างไรในโลกการลงทุนยุคใหม่

ปรากฏการณ์โลกรวน (Climate Change) ไม่ได้เป็นเพียงประเด็นสิ่งแวดล้อมอีกต่อไป แต่กำลังกลายเป็นหนึ่งใน “แรงขับเคลื่อนโครงสร้างเศรษฐกิจโลก” ที่ทรงอิทธิพลที่สุดในศตวรรษนี้ ตั้งแต่ราคาพลังงาน ความมั่นคงทางอาหาร ห่วงโซ่อุปทานโลก ไปจนถึงกติกการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

ในวันที่อุณหภูมิโลกสูงขึ้น ภัยพิบัติถี่ขึ้น และต้นทุนความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจโลกกำลังถูกบังคับให้ “เปลี่ยนวิธีคิด” จากการเติบโตแบบใช้ทรัพยากรเข้มข้น ไปสู่การเติบโตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน และความมั่นคงระยะยาว

เมื่อโลกรวนกลายเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบจากโลกรวนเริ่มสะท้อนชัดในตัวเลขเศรษฐกิจ จาก รายงาน Climate Risk Index 2025 ระบุว่า ภัยแล้ง น้ำท่วม คลื่นความร้อน และพายุรุนแรง สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจให้กับโลกแล้วรวมกว่า **4.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 150 ล้านล้านบาท)** ส่งผลกระทบต่อผลผลิตภาคเกษตร การผลิตพลังงาน และโครงสร้างพื้นฐาน ขณะเดียวกัน ภาคธุรกิจต้องเผชิญต้นทุนที่สูงขึ้นจากการปรับตัวด้านพลังงาน ประกันภัย และการบริหารความเสี่ยง

ในมุมมองของนักลงทุน ความผันผวนจากสภาพอากาศไม่ได้กระทบแค่กำไรระยะสั้น แต่กำลังเปลี่ยนการประเมิน “ความเสี่ยงเชิงโครงสร้าง” ของประเทศและอุตสาหกรรมในระยะยาว ภัยแล้ง น้ำท่วม ความร้อนจัด หรือความไม่แน่นอนของฤดูกาล ไม่เพียงเพิ่มต้นทุนการผลิตและทำให้ซัพพลายเชนสะดุด แต่ยังบั่นทอนผลิตภาพแรงงาน ความมั่นคงด้านพลังงาน และเศรษฐกิจ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยหลักที่นักลงทุนใช้ประเมินความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในทางกลับกัน เงินลงทุนกำลังไหลไปสู่กิจการและอุตสาหกรรมที่ **พิสูจน์ได้ว่าปรับตัวต่อโลกรวนได้จริง** ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่ใช้พลังงานสะอาด ลดการปล่อยคาร์บอน มีห่วงโซ่อุปทานยืดหยุ่น หรือสามารถปฏิบัติตามกติกการค้าใหม่ของโลก เช่น มาตรการคาร์บอนข้ามพรมแดน (CBAM) ได้อย่างไม่เสียเปรียบ ธุรกิจเหล่านี้ไม่ได้ถูกมองว่า “เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” เท่านั้น แต่ถูกมองว่า **มีความเสี่ยงต่ำกว่าในระยะยาว และมีโอกาสเติบโตท่ามกลางกติกาเศรษฐกิจโลกชุดใหม่**

กล่าวได้ว่า โลกรวนกำลังทำหน้าที่เป็น **ตัวค้ำกรองการลงทุน** โดยอัตโนมัติ ใครปรับตัวได้เร็ว วางกลยุทธ์รับมือ ความเสี่ยงด้านภูมิอากาศได้ชัดเจน ยิ่งได้เปรียบในการดึงดูดเงินทุน ขณะที่ผู้ที่ยังยึดติดกับโมเดลธุรกิจเดิม อาจเผชิญไม่ใช่แค่ความผันผวนของกำไร แต่รวมถึงความเสี่ยงที่จะ “หลุดขบวน” การลงทุนโลกในระยะยาว

Climate Policy และกำแพงภาษีรูปแบบใหม่

จุดเปลี่ยนสำคัญของเศรษฐกิจโลกในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา คือทั่วโลกมีนโยบายในด้าน Climate Change ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น Net Zero Emission ที่มีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ 43% ภายในปี 2030 และเข้าสู่ Net Zero ให้ได้ภายในประมาณช่วงปี 2050 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ที่ระบุเป้าหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติการเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้นให้เป็น 1 ใน 17 เป้าหมายของ SDGs ด้วย รวมไปถึงการที่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา เริ่มยกระดับ “นโยบายด้านสภาพอากาศ” จากประเด็นสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ ไปสู่การเป็น **เครื่องมือกำหนดกติกาการค้าโลก** อย่างเป็นทางการผ่านมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่ผูกโยงเข้ากับการนำเข้าและการลงทุน

ตัวอย่างชัดเจนคือ **มาตรการเก็บภาษีคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM)** ของสหภาพยุโรป ที่กำหนดให้สินค้านำเข้าในอุตสาหกรรมหลัก เช่น เหล็ก ซีเมนต์ อะลูมิเนียม ปูน และไฟฟ้า ต้องรายงานและชำระต้นทุนคาร์บอนในระดับใกล้เคียงกับผู้ผลิตในยุโรป ไม่เพียงแต่ในสหภาพยุโรปเท่านั้น ประเทศคู่ค้าหลักของไทยหลายประเทศอยู่ระหว่างการพิจารณาออกมาตรการปรับค่าคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Border Carbon Adjustment: BCA) เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น ขณะเดียวกัน หลายประเทศยังเพิ่ม **ข้อกำหนดด้านคาร์บอนฟุตพริ้นท์ การเปิดเผยข้อมูล ESG และเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมในข้อตกลงการค้าเสรี (FTA)** เพื่อคัดกรองสินค้าที่จะเข้าสู่ตลาดของตน

มาตรการเหล่านี้กำลังทำหน้าที่เป็น “กำแพงภาษีแบบใหม่” ที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนอัตราภาษีศุลกากรแบบเดิม แต่ตั้งอยู่บน “คุณภาพของกระบวนการผลิต” และความสามารถในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศผู้ส่งออกโดยตรง กล่าวคือ ต่อให้สินค้านั้นมีต้นทุนการผลิตต่ำ ราคาแข่งขันได้ แต่หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ก็อาจต้องเผชิญต้นทุนแฝงเพิ่มเติมในรูปของภาษีคาร์บอน การถูกจำกัดตลาด หรือแม้แต่การถูกกีดกันทางการค้าโดยปริยาย

นอกจากนี้ Climate Policy ยังสะท้อนการเปลี่ยนดุลอำนาจทางเศรษฐกิจ จากการแข่งขันด้าน “ต้นทุนแรงงาน และทรัพยากร” ไปสู่การแข่งขันด้าน **เทคโนโลยีสะอาด มาตรฐานการผลิต และความสามารถในการบริหารจัดการคาร์บอน** ประเทศหรืออุตสาหกรรมที่ปรับตัวไม่ทัน มีความเสี่ยงสูญเสียฐานการผลิต ส่งออกได้น้อยลง และถูกลดบทบาทในห่วงโซ่มูลค่าโลก กติกาการค้าโลกใหม่ กลายเป็นกลไกกำหนดทิศทางการลงทุน การย้ายฐานการผลิต และความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

เศรษฐกิจไทยในสมรภูมิการค้าโลกยุคคาร์บอน

สำหรับประเทศไทย ซึ่งพึ่งพาการส่งออกและการลงทุนจากต่างชาติเป็นหลัก ผลกระทบจากกติกาโลกร้อนจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัว อุตสาหกรรมหลักอย่างยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก ปิโตรเคมี และอาหาร ล้วนอยู่ในกลุ่มที่ถูกจับตา ด้านการปล่อยคาร์บอน หากไทยไม่เร่งปรับโครงสร้างการผลิตและนโยบายสนับสนุน การแข่งขันในตลาดโลกอาจไม่ได้วัดกันที่ต้นทุนแรงงานหรือโลจิสติกส์อีกต่อไป แต่เป็นเรื่องของ “ต้นทุนคาร์บอน” และความโปร่งใสของซัพพลายเชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) ได้ออกแบบมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจใหม่ โดยยึดโยงกับกฎ กติกา และเศรษฐกิจในโลกการค้ายุคใหม่ ที่ไม่ได้มองเป็นแค่เครื่องมือดึงเม็ดเงินลงทุน แต่เป็นกลไกกำหนด “ทิศทางเศรษฐกิจไทยในโลกคาร์บอนต่ำ” โดยผลักดันให้อุตสาหกรรมไทยปรับตัวให้สอดคล้องกับกติกาการค้าโลกยุคใหม่ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับอุตสาหกรรมพลังงานสะอาด ยานยนต์ไฟฟ้า ดาต้า เซ็นเตอร์ โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล และเทคโนโลยีลดการปล่อยคาร์บอน เช่น ระบบกักเก็บพลังงาน ไม่ได้ตอบโจทย์แค่สิ่งแวดล้อม แต่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

จากนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจใหม่ ในปี 2568 ที่ผ่านมา ยอดคำขอส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยพุ่งสูงเป็นประวัติการณ์ มีจำนวนโครงการยื่นขอรับการส่งเสริม **ประมาณ 3,370 โครงการ** โดยมีมูลค่าการลงทุนรวม **ราว 1.88 ล้านล้านบาท** และอยู่ในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สอดคล้องกับทิศทางของโลก เช่น **อุตสาหกรรมดิจิทัล** มีการลงทุนสูงสุด 746,198 ล้านบาท 151 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในกิจการดาต้า เซ็นเตอร์ รองลงมาเป็นกลุ่ม **อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า** 277,645 ล้านบาท 470 โครงการ เป็นกลุ่มอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ กิจการผลิตแบตเตอรี่ต้นน้ำระดับเซลล์ **อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน** 84,085 ล้านบาท 288 โครงการ เป็นกลุ่มยานยนต์ไฟฟ้า ระบบอัจฉริยะในรถยนต์ และชิ้นส่วนต่างๆ **อุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน** 107,655 ล้านบาท 445 โครงการ

นอกจากนี้ ยังมีการขอรับส่งเสริมลงทุนตาม **มาตรการยกระดับอุตสาหกรรม (Smart and Sustainable Industry)** ที่สนับสนุนผู้ประกอบการรายเดิมให้ปรับตัวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การใช้พลังงานหมุนเวียน และระบบอัตโนมัติมาใช้ในกระบวนการผลิต จำนวน 473 โครงการ เงินลงทุนรวม 68,269 ล้านบาท

การลงทุนในอนาคตจึงไม่ใช่แค่การมองผลตอบแทน แต่ต้องมองความสามารถในการอยู่รอดและเติบโตภายใต้โลกที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรมากขึ้น โลกจะกำลังบังคับให้ทุกประเทศต้องเลือกว่าจะ “ปรับตัว” หรือ “ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง” สำหรับประเทศไทย คำถามสำคัญไม่ใช่ว่าโลกจะกระทบเราหรือไม่ แต่คือ **เราจะใช้การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ เป็นโอกาสยกระดับเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศได้อย่างไร**